

Det er selvfølgelig, som jeg har sagt, hensigten, at landsstyret sammen med regeringen skal være medunderskriver på disse to aftaler.

Det er mit klare indtryk fra de drøftelser, jeg i de seneste dage har haft med landsstyreformanden, at landsstyret er indstillet på, at de to aftaleudkast præsenteres for USA som et fælles dansk-grønlandsk forhandlingsudspil.

På baggrund af den tætte inddragelse af Grønland i håndteringen af missilforsvaret har landsstyret dog også præsenteret et ønske om at få synliggjort og udledt nogle generelle politiske principper om Grønlands inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Der er altså her tale om et grønlandsk-dansk mere statsretligt emne, som ikke direkte er forbundet med problemet omkring Thuleradaren og svarene til USA.

Landsstyret har altså fremlagt et udkast til fælles principerklæring mellem regeringen og landsstyret om de dansk-grønlandske udenrigspolitiske spørgsmål. Det er altså så et nyt element, der er kommet ind i vores drøftelser, men regeringen har ingen principielle problemer med at gå ind i drøftelserne med landsstyret om en sådan erklæring.

Vi har som sagt lagt stor vægt på fuld inddragelse af Grønland i drøftelserne om missilforsvar. Vi har dermed videreført det gode og tætte samarbejde med Grønland, som den tidligere regering jo også havde i dette spørgsmål. At dette samarbejde bør kunne udstrækkes til andre områder af udenrigs- og sikkerhedspolitisk art og af særlig grønlandsk interesse er kun naturligt.

I en sådan principerklæring skal vi da også passe på, at vi ikke overskrider grænserne til grundloven, og at vi ikke løser Selvstyrekommissionens arbejde, før Selvstyrekommissionen selv har afsluttet sit arbejde, og heller ikke forudskikker resultatet af det arbejde, der er i gang, efter at statsministeren i sin åbningstale markerede, at Grønland og Færøerne skulle have større mulighed for indflydelse på udenrigspolitiske anliggender, som har særlig betydning for dem.

Der er derfor tale om komplicerede spørgsmål, som er bedst tjent med at blive drøftet ordentligt igennem. Vi kan ikke med en principerklæring gå så langt, at vi springer det arbejde, jeg nævnte, over.

Situationen er altså – for at konkludere – at vi er tæt på en dansk-grønlandsk forståelse af, hvordan vi håndterer den amerikanske anmodning om Thuleradaren og de grønlandske ønsker om en fornyelse af forsvarsaftalen og en

samarbejdsaftale med USA. Det ligger altså landsstyret meget på sinde, at vi først bliver enige om en principerklæring om Grønlands inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Jeg har til gengæld også tiltro til, at vi meget snart når til fuld enighed om det, hvorefter Danmark-Grønland kan afslutte sagen.

Forhandling

Søren Søndergaard (EL):

Når man snakker om det amerikanske missilskjold, kan man selvfølgelig sagtens lynhurtigt fordybe sig i tekniske analyser af, hvad der kan lade sig gøre teknisk set, hvor lang tid det tager at udvikle det osv., men vi synes, det er vigtigt, at man starter med at stille sig selv nogle helt fundamentale spørgsmål.

Kl. 15.55

For det første: Er det sådan, at hele kernen i disse planer om et raketskjold i virkeligheden er at sætte USA i stand til at afskrække eller true andre lande til at makke ret over for USA? Vi snakker ikke bare om de meget perifere og i sikkerhedsmæssig forstand ubetydelige slyngelstater, som USA og statsministeren vier så meget opmærksomhed, men nok så meget om Kina, Rusland, Pakistan, Indien m.fl., for den militære trussel fra de såkaldte slyngelstater er jo minimal. Som det blev sagt flere gange på Folketingets høring den 23. april, er det reelt kun Rusland og Kina, som har våben, der kan nå amerikansk territorium.

For det andet: Ønsker USA med det her raketskjold at demonstrere over for omverdenen, at man er villig til og har midlerne til at ramme dem, der kommer på tværs af USA? Der er jo ingen tvivl om, at hvis det her raketskjold udvikles, som det er tænkt, vil det udfordre både Kina og Rusland. Det er jo ikke for ingenting, at overskrifter som »Missilskjoldet rettet mod Kina« er ret hyppige, og at disse vurderinger også blev fremlagt på høringen, ikke kun af den amerikanske Joseph Cirincione, men også af den kinesiske ekspert.

For det tredje: Er det sådan, at USA's raketskjold vil ændre magtbalancen i forhold til Kina og Rusland og måske også til en række andre stater? Er det sådan, at når disse stater ser, at USA vil eliminere deres militære kapacitet til at afskrække USA fra militære angreb eller trusler, vil de prøve at hindre USA i at gøre dette? I så fald er vi jo ved begyndelsen af et nyt våbenkap-